

Streszczenie

Poczucie dobrostanu nauczycieli jako element kultury organizacyjnej szkoły.

Temat pracy zwraca uwagę na dwie kluczowe kategorie: kulturę szkoły i poczucie dobrostanu nauczycieli. O znaczeniu kultury szkoły decyduje jej ranga w procesach zmiany. Kultura jest kluczowym elementem, który stoi za sukcesem lub porażką każdej organizacji. Kultura rozwija się dzięki określonej wizji szkoły i determinuje sukces na drodze wyzwań, które stawia zmieniająca się rzeczywistość edukacyjna, w konsekwencji mając wpływ zarówno na jakość pracy szkoły jak i jakość pracy nauczyciela w ogóle.

W nurcie psychologii pozytywnej, która zajmuje się między innymi badaniem czynników mających wpływ na stopień zadowolenia jednostki w różnych obszarach jej funkcjonowania, pojęciem kluczowym stał się dobrostan. Dobrostan najczęściej sprowadzany jest do ogólnej oceny odczuwanego szczęścia i charakteryzowany przez ocenę właściwości osoby i jej stanu psychicznego¹. Poczucie dobrostanu w miejscu pracy jest kluczowe dla ogólnego dobrostanu człowieka. Praca zawodowa jako jedna z najbardziej istotnych aktywności życiowych osoby dorosłej, w sposób znaczący determinuje sposób, w jaki jednostka ocenia swoje życie.

W badaniach zmiany kultury szkoły zwraca się uwagę na znaczenie pozytywnej kultury szkoły, jako warunku kształtowania pozytywnej organizacji oraz znaczenie poczucia dobrostanu w procesie wprowadzania zmiany. W tym ujęciu dobrostan można traktować jako element kultury organizacyjnej, który stanowi warunek otwarcia się nauczycieli na zmiany. Dlatego istotne wydało się sprawdzenie, w jakim stopniu dobrostan nauczycieli wiąże się z zaangażowaniem w pracę i organizację oraz czy zaangażowanie w pracę determinuje zaangażowanie w organizację i odwrotnie. Poczucie dobrostanu nauczycieli jest bowiem jednym z czynników, który może mieć wpływ na proces zmian na drodze do pozytywnej organizacji oraz efektywność szkoły².

Rozdział pierwszy niniejszej pracy poświęcono rozważaniom na temat *Szkoły i jej kultury*. Omówiono szkołę jako organizację i miejsce pracy oraz jako część kultury, znajdującą się w określonej przestrzeni, miejscu i czasie. Odniesiono się do kultury jako przedmiotu badań i analiz naukowych, z uwzględnieniem klimatu, funkcji, wymiarów i warstw kultury oraz społecznych determinantów kultury szkoły. Uwzględniono aktualność problematyki na tle literatury oraz modele koncepcyjne w badaniach kultury szkoły. Rozdział

¹ E. Trzebińska, Psychologia pozytywna, Warszawa, 2008

² I. Nowosad, M. Farnicka, Znaczenie dobrostanu nauczycieli w kulturze organizacyjnej szkoły. Implikacje badawcze. Przegląd Badań Edukacyjnych, 2018, 27 (2/2018), s. 149–166.

pierwszy wieńczę rozważania na temat szkoły, jako organizacji uczącej się. Rozdział drugi poświęcono *znaczeniu dobrostanu nauczycieli w szkole jako organizacji*. Omówiono satysfakcję z pracy jako wymiar dobrostanu hedonistycznego oraz zaangażowanie, pasję, wartość i sens pracy jako wymiary dobrostanu eudajmonistycznego. Opisano również dobrostan w miejscu pracy, szkołę jako miejsce pracy nauczycieli oraz znaczenie dobrostanu nauczycieli. Rozdział trzeci zawiera *założenia metodologiczne badań*, z uwzględnieniem przedmiotu badań, przedstawieniem modelu badań, określeniem celów, problemów i hipotez badawczych, opisem metody i technik badawczych oraz opisem doboru grupy badawczej i terenu badań. W rozdziale czwartym, dokonano *analizy wyników* przeprowadzonych badań. Pracę kończy *wnioski i podsumowanie* wraz z próbą wskazania rekomendacji dla praktyki edukacyjnej.